

Sygn. akt IV CZ 54/05

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Stanisław Dąbrowski

SSN Henryk Pietrkowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa S. B.

przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń i Reasekuracji Spółce Akcyjnej Oddziałowi w

B.

o zapłatę,

po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu niejawnym

w dniu 30 czerwca 2005 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego Sądu Gospodarczego

z dnia 24 stycznia 2005 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 24 stycznia 2005 r. odrzucił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 24 września 2004 r., stwierdzając, że wpis od apelacji uiszczony został w dniu 9 grudnia 2004 r., a zatem po upływie wyznaczonego terminu, który upłynął w dniu 8 grudnia 2004 r.

W zażaleniu powód podniósł, że w dniu 8 grudnia 2004 r. wpłacił do Centrum Rozliczeniowego „G.” kwotę 1.500 zł, odpowiadającą wysokości wpisu od apelacji wskazując na dowodzie wpłaty (załączonym do zażalenia) rachunek bankowy Sądu Rejonowego, sygnaturę akt sprawy oraz tytuł wpłaty jako „wpis od apelacji”. Zdaniem skarżącego wpłatę dokonaną do Centrum Rozliczeniowego „G.”, które jest „polską instytucją finansową” należy traktować tak, jak polecenie przelewu w banku krajowym, a zatem za datę uiszczenia wpisu od apelacji Sąd powinien przyjąć dzień 8 grudnia 2004 r., a nie dzień 9 grudnia 2004 r. Skarżący wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 1981 r. w sprawie sposobu uiszczenia opłat sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 21, poz.107) opłaty sądowe uiszcza się znakami z napisem "opłata sądowa" albo gotówką do kas sądowych lub na rachunek bankowy dochodów właściwego sądu.

Uiszczanie opłat sądowych w drodze wpłaty dokonywanej na rachunek bankowy właściwego sądu nie zostało objęte regulacją prawną. W dalszym ciągu nie ma więc jednoznacznej wskazówki ustawowej, pozwalającej określić chwilę, w której skuteczne jest - w rozumieniu art. 16 ust. 1 u.k.s.c. - uiszczenie opłaty sądowej w formie bezgotówkowej. Mimo tej luki, praktyka sądowa starała się wyjść naprzeciw występującym trudnościom i potrzebom, zwłaszcza że obrót bezgotówkowy upowszechniał się.

W orzeczeniach Sądu Najwyższego (por. np. postanowienie składu siedmiu sędziów z dnia 27 listopada 1961 r., 4 CR 634/61, OSNCP 1964, nr 1, poz. 5, postanowienie z dnia 27 lutego 1962 r., 3 CZ 6/62, OSPiKA 1962, nr 3, poz. 70, postanowienie z dnia 27 stycznia 1967 r., I PZ 76/68, OSNCP 1969, nr 9, poz. 167, uchwała z dnia 16 grudnia 1983 r., III PZP 47/83, OSNCP 1984, nr 7, poz. 110 oraz postanowienia z dnia 26 marca 1993 r., III ARN 42/93, OSNCP 1994, nr 1, poz. 24 oraz z dnia 15 lutego 2000 r., III CKN 1077/99, OSNC 2000, nr 9, poz. 162) utrwalił się - oparty na odpowiednim bądź analogicznym stosowaniu art. 165 § 2 k.p.c. w związku z art. 28 u.k.s.c. – pogląd, zgodnie z którym dla dochowania terminu do uiszczenia opłaty sądowej decydująca jest data złożenia polecenia przelewu w banku, a nie data uznania rachunku bankowego właściwego sądu. Sąd Najwyższy uznał, że data przyjęcia przelewu przez bank może być uznana za datę uiszczenia opłaty tylko pod warunkiem, że przelew w dniu przyjęcia go przez bank lub w terminie wyznaczonym przez sąd do uiszczenia opłaty miał pokrycie na rachunku zleceniodawcy (orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 1969 r., I PZ 76/68, OSNCP 1969, nr 9, poz. 167 oraz z dnia 14 lipca 1976 r., I CZ 65/76 OSNC 1977, nr 4, poz. 75). Zaznaczyć należy, że okoliczność, iż polecenie przelewu zostało wydane w terminie wyznaczonym do uiszczenia opłaty może być niewystarczająca dla oceny, czy strona zachowała termin, jeśli bowiem bank zrealizował to polecenie po wyznaczonym terminie z tego względu, że w tym okresie na rachunku zleceniodawcy (strony procesowej) brak było pokrycia, to przyjąć należy, że strona uchybiła terminowi.

Poparte wskazanym orzecznictwem stanowisko, nakazujące stosowanie art. 165 § 2 k.p.c. w związku z art. 28 u.k.s.c. do przypadków uiszczania opłat sądowych za pośrednictwem banku, nie można odnieść do okoliczności sprawy, które wystąpiły w niniejszej sprawie a więc do sytuacji, gdy strona wpłaca na konto oznaczonej osoby, prowadzącej operacje finansowe kwotę odpowiadającą wymaganej opłacie sądowej, polecając jej przelanie na rachunek sądu. Sugerowane w zażaleniu koncesje na rzecz złożenia polecenia przelewu w Centrum Rozliczeniowym „G.”, które nie ma statusu banku, nie mogą być uczynione z istotnego powodu. Przede wszystkim nie może schodzić z pola widzenia fakt, że art. 165 § 2 k.p.c. ma charakter wyjątkowy, toteż rozszerzanie go

w drodze wykładni do instytucji i osób zajmujących się działalnością polegającą na transferze pieniędzy (parabanki, pośrednicy), jest niedopuszczalne. Przeciwno sugerowanej koncesji przemawia także postulat stawiania równych wymagań podejmowanym czynnościom procesowym. Nie do przyjęcia jest teza, w myśl której samo pismo procesowe może być oddane - ze skutkiem zachowania terminu - tylko w polskim urzędzie pocztowym, a więc z wyłączeniem pośredników (art. 165 § 2 k.p.c.), natomiast uiszczenie opłaty od tego pisma dozwolone miałyby być bez tego ograniczenia.

Z przytoczonych względów zażalenie należało oddalić (art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. i art. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych – Dz. U. 2005 r., Nr 13, poz. 98).